

BÖLÜM 8

KORONAVİRÜS SALGINININ SURİYELİ SİĞİNMACILAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Haşim ÇAPAR¹

1. GİRİŞ

Bir grup gencin, Suriye'nin güneyinde yer alan Dera şehrinde rejim karşıtı barışçıl bir protesto başlatması ile birlikte bu durum halk ile iktidar arasında bir iç çatışmanın çıkışmasına sebebiyet vermiştir. Bunun üzerine 2011 yılında Suriye'den Türkiye'ye doğru düzensiz insan hareketlerinin başladığı ifade edilmektedir. Yaşanan iç çatışmanın, ülkenin farklı bölgelerine sıçraması ile birlikte Suriye rejimi, kendi vatandaşları üzerinde silahlar ile ateş etmiş ve bu savaştan dolayı pek çok kişi yaşamını yitirmiştir. İç çatışmanın büyümesi ile birlikte küçük ve düzensiz başlayan göçmen gruplarının daha da düzenli insan göçlerine dönüştüğü görülmektedir (Özdemir, 2016).

Türkiye'nin, 2011 yılından başlayarak gelen Suriyeli sığınmacıların barınma, beslenme ve sağlık hizmetleri gibi birçok temel ihtiyacını karşılayacak yasal ve sosyal düzenlemeler yaptığı ve yapmaya da devam ettiği rapor edilmiştir (Büyükkhan, 2021). Yapılan bu yasal ve sosyal düzenlemelerin birtakım eksiklikleri olsa da Türkiye'nin bu konularda başarı sağladığını söylemek mümkündür.

Mart 2020 itibarı ile COVID-19 salgınının Türkiye'de de görülmesi ile birlikte Türkiye'deki tüm vatandaşlar gibi Suriyeli sığınmacıların da salgın ile mücadelede

¹ Öğr. Gör., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
hasim.capar@izu.edu.tr

KAYNAKLAR

- Akay E.S. (2020). Koronavirüs Salgınının Türkiye'deki Suriyelilere Etkileri Üzerine İlk İzlenimler. Göç Dergisi 7(1): 121–146.
- Bao, Y., Sun, Y., Meng, S., Shi, J. ve Lu, L. (2020). 2019-nCoV epidemic: address mental health care to empower society.
- Bahar Özvarış, Ş., Kayı, İ., Mardin, D., Sakarya, S., Ekzayez, A., Meagher, K., ve Patel, P. (2020). COVID-19 barriers and response strategies for refugees and undocumented migrants in Turkey. Journal of Migration and Health, 100012. doi:10.1016/j.jmh.2020.100012
- Başçıoğlu, Z. ve Erdoğan, M. (2020). What Does It Mean to Be an Urban Refugee in Turkey during a Pandemic? openDemocracy. <https://www.opendemocracy.net/en/north-africa-west-asia/what-does-it-mean-be-urban-refugee-turkey-during-pandemic/>, accessed August 13, 2021.
- Bozdağ, F. (2021). COVID-19'un Suriyeli Mülteciler Üzerindeki Etkileri 10(25): 701–722.
- Building Markets. (2021). The Impact of COVID-19 on Syrian Businesses in Turkey. Building Markets. <https://www.buildingmarkets.org/>, accessed August 13, 2021.
- Bukuluki, P., Mwenyango, H., Katongole, S. P., Sidhva, D., ve Palattiyil, G. (2020). The Socio-economic and Psychosocial Impact of Covid-19 Pandemic on Urban Refugees in Uganda. Social Sciences & Humanities Open, 100045. doi:10.1016/j.ssaho.2020.100045
- Büyükhhan, M. (2021). Uluslararası ve Ulusal Mevzuata Göre Türkiye'deki Suriyelilerin Hukuki Statüsü. R&S - Research Studies Anatolia Journal 4(2): 76–90.
- Çakır, M. Ö. (2020). Kovid-19 Salgından Olumsuz Etkilenen Esnaf ve Sanatkarlara Yönelik Destekler Artarak Devam Ediyor. <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/kovid-19-salginin-dan-olumsuz-etkilenen-esnaf-ve-sanatkarlara-yonelik-destekler-artarak-devam-ediyor/2245421>, accessed August 23, 2021.
- Çelik, S. ve Kardaş İşler, N. (2020). Göç Mağduru Çocukların Covid-19 Salgını Sürecindeki Öğrenme Deneyimleri. Milli Eğitim Dergisi 49(1): 783–800.
- Çınar, F., Çapar, H. ve Ekinci, G. (2021). Effect of COVID-19 Anxiety on Perceived Risks and Avoidance Behaviors 12(8): 835–839.
- Demir, O. ve Esen, A. (2021). Covid 19'un Yıkıcı Ekonomik Etkileri ve Türkiye Ekonomisinde Dönüşüm İhtiyacı. JOEEP: Journal of Emerging Economies and Policy 6(1): 88–105.
- Deutsche Welle. (2021). Türkiye'deki Suriyelilere ruh sağlığı desteği | DW | 16.03.2021. DW.COM. <https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiyedeki-suriyelilere-ruh-sa%C4%9Fl%C4%B1%C4%9F%C4%9F-%C4%9B1-deste%C4%9F/a-56876824>, accessed August 23, 2021.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2017). Determinants of Health. <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/determinants-of-health>, accessed August 18, 2021.
- Dünya Sağlık Örgütü. (2020). There Is a Current Outbreak of Coronavirus (COVID-19) Disease. Health topics/Coronavirus. <https://www.who.int/westernpacific/health-topics/coronavirus>, accessed August 18, 2021.
- El-Khatib, Z., Al Nsour, M., Khader, Y. S. ve Abu Khudair, M. (2020). Mental health support in Jordan for the general population and for the refugees in the Zaatari camp during the period of COVID-19 lockdown. Psychological Trauma: Theory, Research, Practice, and Policy, 12(5), 511–514. <https://doi.org/10.1037/tra0000813>
- Erdem, A. K. (2021). Çalışma hayatındaki tartışma... İşverenler: Üretimi sığınmacılar ayakta tutuyor; İşçi temsilcileri: Güvensiz ve ucuz iş gücü işsizliği artırıyor. Independent Türkçe. <https://www.indyтурk.com/node/389596/haber/%C3%A7al%C4%B1%C5%9Fma-hayat%C4%B1ndaki-tart%C4%B1%C5%9Fma-i%C4%87CC%87%C5%9Fverenler-%C3%BCretimi-s%C4%B1%C4%9F%C4%9F%C4%B1nmac%C4%B1lar-ayakta-tutuyor-i%C4%87%C5%9F%C4%9F%C3%A7i>, accessed August 23, 2021.
- Halk Sağlığı Uzmanları Derneği. (2020). Koronavirüs hastalığı 2019 için kişisel koruyucu ekipmanların rasyonel kullanımı (COVID- 19). Yeni Koronavirüs Hastalığı 2019. <https://korona.hasuder.org.tr/koronavirus-hastaligi-2019-icin-kisisel-koruyucu-ekipmanların-rasyonel-kulla>

- nimi-covid-19/, accessed August 18, 2021.
- HasNa's. (2020). Turkish Civil Society's Response to Refugees During COVID-19. <https://hasna.org/turkish-civil-society-s-response-to-refugees-during-covid-19/>, accessed August 13, 2021.
- Kamruzzaman, M. D. (2021). Coronavirus Cases Rising in Bangladesh's Refugee Camps. <https://www.aa.com.tr/en/asia-pacific/coronavirus-cases-rising-in-bangladesh-s-refugee-camps/2297698>, accessed August 13, 2021.
- Karakas, B. (2020). Migrants and Refugees in a Time of Pandemic: Access to Healthcare Services in Turkey. Heinrich-Böll-Stiftung. <https://tr.boell.org/en/2020/05/18/migrants-and-refugees-time-pandemic-access-healthcare-services-turkey>, accessed August 13, 2021.
- Karasapan, Ö. (2021). Challenges Facing Turkey's Syrian Businesses. Brookings. <https://www.brookings.edu/blog/future-development/2021/03/19/challenges-facing-turkeys-syrian-businesses/>, accessed August 23, 2021.
- Kirişçi, K., ve Yavçan B. (2020). As COVID-19 Worsens Precarity for Refugees, Turkey and the EU Must Work Together. Brookings. <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/06/11/as-covid-19-worsens-precarity-for-refugees-turkey-and-the-eu-must-work-together/>, accessed August 13, 2021.
- Krauss, J., Jain, R. R., ve Anna, C. (2021). Lack of Virus Testing Stokes Fears in World's Refugee Camps. AP NEWS. <https://apnews.com/article/health-ap-top-news-international-news-norway-virus-outbreak-f39e7e14e34eca99d2505aa1dc0fb8c>, accessed August 13, 2021.
- Krishnamoorthy, Y., Ramya N., Gayathri S. ve Manikandanesan S. (2021). Impact of COVID-19 on Psychological Status of General Population. IntechOpen. <https://www.intechopen.com/online-first/76705>, accessed August 23, 2021.
- Middle East Research and Information Project. (2020). Voices from the Middle East: Palestinian Refugees in the West Bank Confront the COVID-19 Crisis - Occupied Palestinian Territory. ReliefWeb. <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/voices-middle-east-palestinian-refugees-west-bank-confront>, accessed August 13, 2021.
- Mülteciler Derneği. (2021). Türkiyedeki Suriyeli Sayısı Temmuz 2021. <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>, accessed August 17, 2021.
- Özdemir, Ç. (2016). Suriye'de İç Savaşın Nedenleri: Otokratik Yönetim mi, Bölgesel ve Küresel Güçler mi? Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi(2): 81–102.
- Relief International. (2020). Impact of the COVID-19 Outbreak on Syrian Refugees in Turkey: Results from Rapid Needs Assessment Conducted in İstanbul, İzmir, Manisa, Gaziantep, Kilis and Reyhanlı, April 2020 – Turkey. ReliefWeb. <https://reliefweb.int/report/turkey/impact-covid-19-outbreak-syrian-refugees-turkey-results-rapid-needs-assessment>, accessed August 13, 2021.
- Sevinc, M., Hasbal, N. B., Sakaci, T., Basturk, T., Ahbab, E., Ortaboz, M., Mazi, E. E., Pirdogan, E., Ling, J. ve Unsal, A. (2021). Frequency of depressive symptoms in Syrian refugees and Turkish maintenance hemodialysis patients during COVID-19 pandemic. PLoS One. 2021 Jan 4;16(1):e0244347. doi: 10.1371/journal.pone.0244347. PMID: 33395428; PMCID: PMC7781368.
- SGDD-ASAM. (2021). COVID-19'un Mülteciler Üzerindeki Etkisine İlişkin Raporlara Dayalı Sistematisk Bir Derleme. <https://sgdd.org.tr/yayinlar/covid-19un-multeciler-uzerindeki-etkisine-iliskin-raporlara-dayali-sistematisk-bir-derleme/>, accessed August 13, 2021.
- Subbaraman, N. (2020). "Distancing Is Impossible": Refugee Camps Race to Avert Coronavirus Catastrophe. Nature 581(7806): 18–18.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2021). Geçici Koruma-Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler. <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>, accessed August 17, 2021.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020). COVID-19 Bilgilendirme Platformu-Koronavirüs Riskine Karşı 14 Kural. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66259/halka-yonelik.html>, accessed August 20, 2021.
- Tekin-Koru, A. (2020). Precarious Lives: Syrian Refugees in Turkey in Corona Times. VoxEU.org. <https://voxeu.org/article/precarious-lives-syrian-refugees-turkey-corona-times>.

- The World Bank. (2020). The Global Economic Outlook During the COVID-19 Pandemic: A Changed World. <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2020/06/08/the-global-economic-outlook-during-the-covid-19-pandemic-a-changed-world>, accessed August 23, 2021.
- Türkoğlu, M. C. ve Kantaş Yılmaz, F. (2021). Sağlık Politikası Analizi: Türkiye'de Covid-19 Pandemi Döneminde Uygulanan Sağlık Politikaları. Toplumsal Politika Dergisi 2(1): 11–29.
- UNICEF. (2021). UNICEF Turkey Humanitarian Situation Report #40, (Syrian Refugees Response): January -December 2020 - Turkey. ReliefWeb. <https://reliefweb.int/report/turkey/unicef-turkey-humanitarian-situation-report-40-syrian-refugees-response-january>, accessed August 13, 2021.
- Üstübüci, A. ve Karadağ, S. (2020). Refugee Protection in Turkey during the First Phase of the COVID-19 Pandemic. İstanbul: Koç Üniversitesi. http://www.cidob.org/en/publications/publication_series/project_papers/admigov/refugee_protection_in_turkey_during_the_first_phase_of_the_covid_19_pandemic, accessed August 13, 2021.
- Worldometer. (2021). COVID Live Update: 209,466,941 Cases and 4,396,175 Deaths from the Coronavirus -. <https://www.worldometers.info/coronavirus/>, accessed August 18, 2021.
- Yılmaz, F.K. and Ergül, S. (2021). Sağlık Politikası Analizi: Göçmen Sağlığı Kapsamında Suriyeli Sığınmacılar. Sağlık ve Sosyal Refah Araştırmaları Dergisi 3(2): 119–128.
- Zaman, M. H. (2020). Opinion: Refugees Are Especially Vulnerable To COVID-19. Don't Ignore Their Needs. NPR.org. <https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2020/03/11/814473308/opinion-refugees-are-especially-vulnerable-to-covid-19-dont-ignore-their-needs>, accessed August 13, 2021.